

telijke gymnasia heel gemakkelijk een overgangsbewijs van vijf naar zes gymnasium gaven als bekend was dat iemand naar de VU ging.⁸⁴ Hierover werd door de senaat advies gevraagd aan de literaire faculteit. Dat advies kwam op 6 december ter tafel.⁸⁵ Door Woltjer werd voorgesteld het contract met Zetten niet te verlengen en voortaan van allen die zich met een overgangsbewijs van vijf naar zes gymnasium zouden melden een admissie-examen te verlangen. Aldus werd besloten.⁸⁶ Zo viel Van Lingen in zijn eigen zwaard.

In 1893 werd besloten dat de eisen van het admissie-examen dezelfde zouden zijn als de eisen die gesteld werden aan het eindexamen gymnasium.⁸⁷ Het ligt voor de hand dat toen ook de tweejarige propedeuse vervangen werd door een eenjarige, hoewel ik daarvan tot nog toe geen bewijs heb aangetroffen.

De academische examens

Het *propedeutisch examen* kon alleen worden afgelegd na overhandiging van een bewijs van inschrijving en van recensie.⁸⁸ Geëxamineerd werd in de vakken Latijn, Grieks, Nederlands, Hebreeuws en Hebreeuwse antiquiteiten. Bovendien werden de studenten geacht zich de eerste beginselen van het Arabisch en Syrisch eigen te maken. Vastgesteld werd dat voor de genoemde vakken twee jaar college gevolgd diende te worden.⁸⁹

Ten behoeve van het *kandidaatsexamen* werd er geëxamineerd in de vakken exegese, gereformeerde dogmatiek, encyclopedie, kerkgeschiedenis, geschiedenis van de gereformeerde kerken, in het bijzonder in Nederland, en in de gereformeerde zedenkunde. Bij de biblicale werd van de student tevens een proeve van exegese geëist van *ad aperturam* voorgelegde hoofdstukken. Met andere woorden: hem werd gevraagd, onvoorbereid, een tekst te exegetiseren. Van al deze vakken werd een zodanige mate van kennis gevorderd 'als bij goeden aanleg na minstens driejarige theologische studie kan gerekend worden verkregen te zijn'.⁹⁰ Zowel uit het getuigenis van Houtzagers als dat van Schouten blijkt dat vooral Kuyper het zijn leerlingen bepaald niet gemakkelijk maakte. De Wit vermeldt dat Houtzagers bij Kuyper totaal negen uur tentamen deed.⁹¹ Schouten vermeldt dat de tentamens bij Kuyper zeer gevreesd werden.